РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – СТАРА ЗАГОРА
ДИРЕКЦИЯ „ПРОФИЛАКТИКА НА БОЛЕСТИТЕ И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО”

АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ

„Какъв е рискът за мен?”

Анкетното проучване е проведено в изпълнение на дейности по Национална програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН и сексуално предавани инфекции 2008 – 2015 г. от дирекция „Профилактика на болестите и промоция на здравето” на РЗИ – Стара Загора.

Цел: Установяване степента на информираност на младите хора за пътищата на разпространение на ХИВ/СПИН и сексуално предаваните инфекции и начините за предпазване от тях

Целева група:Ученици от град Казанлък и град Чирпан във възрастовата група между 15 -19 години

Период на провеждане: месец октомври – месец ноември 2011 година

Брой анкетирани лица: 346 от гр.Казанлък и 145 ученици от гр.Чирпан

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОУЧВАНЕТО

Град Казанлък

От общо 346 анкетирани ученици от град Казанлък 53,2 % са момчета, 46, 8 % са момичета.

- *Възрастовото разпределение* на анкетираните е следното: 28 % - на 15 годишна възраст, 17 % - на 16 години, 40 % - на 17 години, 13 % - на 18 години и 2 % са на 19 години.
- *Познанията по отношение на предаването* на ХИВ/СПИН са изключително високи: 91 % от анкетираните посочват, че вирусът на СПИН се предава при вагинален и анален секс без презерватив с човек, който живее с ХИВ. Предаването по кръвен път (при споделяне на игли, спринцовки и други материали за инжектиране на наркотици с човек, който живее с ХИВ) е познато за 83,5 % от анкетираните. За 76 % от тях е познат кръвният път - при преливане на кръв от човек, който живее с ХИВ. За 69 % от анкетираните е известен пътят на предаване от ХИВ- позитивна майка на бебе.
- На въпроса *„Кога нормалното битово общуване с хора, живеещи с ХИВ, не носи никакъв риск от заразяване?”* подрастващите показват добро ниво на знания: невъзможност да се заразиш при ръкостискане – 90, 7 % , за 44, 5 % -

невъзможност за заразяване при приятелска целувка по устата, 42 % - при ползването на общи прибори и 49 % - при ползване на обща баня.

- По отношение на знанието за *пътищата за предаване* на сексуално предавани инфекции най-висока е информираността за СПИН – 99, 7 %, сифилис – 88 % и генитален херпес – 71,4 %. Знанията по отношение на гъбични инфекции са 51 %, за гонорея – 50,8 %, за хепатит В и С – 47 % и за хламидийна инфекция – 44, 8 %.
- Изключително важни са отговорите на въпроса *„Защо използвате презерватив*?". Най-висок е процентът на използващите презерватив за предпазване от СПИН – 86,7 %, а 85,8 % - за предпазване от забременяване. За 83,8 % презервативът служи за предпазване от сексуално предавани инфекции
- Изключително значими са отговорите на въпросите, касаещи *предпазните средства за сексуално предавани инфекции*. От анкетираните по въпроса „Какви са начините да се предпазите от сексуално предавани инфекции?" 95 % са категорични за необходимостта от използване на презерватив. За 49,7 % - решение е ограничаване броя на сексуалните партньори, а за 25,4 % въздържането от употреба на наркотици и алкохол, които ги правят непредпазливи. За 17, 6 % превантивната мярка по отношение разпространение на сексуално предавани инфекции е използване на контрацептиви.
- По отношение на *първия сексуален контакт*: той не е факт за 45, 4 % от анкетираните; за 26, 3% е станал на 15-годишна възраст; за 17 % - на 16 години; за 6 % - на 17 години; за 1, 7 % - на 18 години и за 1, 2 % - на 19 години. 2,4 % не са дали отговор на въпроса.
- Със сексуално предавана инфекция са се заразявали 4 % от анкетираните.
- Готовност и желание за тестуване за ХИВ изразяват 79 %.
- *Информация* по темата за сексуално предавани инфекции анкетираните посочват, че получават от интернет – 76 %, следвани от обучения в училище – 53, 5 %, разпространение на здравно-образователни материали – 50 % , медии – 46, 5 %. На медицинските специалисти разчитат 42 %.

Град Чирпан

От общо 145 анкетирани ученици от град Чирпан 61 % са момчета, а 39 % са момичета.

- *Възрастовото разпределение* на анкетираните е следното: 30 % - на 15 годишна възраст, 14,5 % - на 16 години, 14,5% - на 17 години, 37 % - на 18 години и 4 % са на 19 години.
- *Познанията по отношение на предаването* на ХИВ/СПИН са изключително високи: 91 % от анкетираните посочват, че вирусът на СПИН се предава при вагинален и анален секс без презерватив с човек, който живее с ХИВ. Предаването по кръвен път (при споделяне на игли, спринцовки и други материали за инжектиране на наркотици с човек, който живее с ХИВ) е познато за 75 % от анкетираните. За 63 % от тях е познат кръвният път - при преливане на кръв от човек, който живее с ХИВ. За 49 % от анкетираните е известен пътят на предаване от ХИВ- позитивна майка на бебе.

- На въпроса *„Кога нормалното битово общуване с хора, живеещи с ХИВ, не носи никакъв риск от заразяване?”* подрастващите показват сравнително добро ниво на знания: невъзможност да се заразиш при ръкостискане – 81% , за 36 % - невъзможност за заразяване при приятелска целувка по устата, 32 % - при ползването на общи прибори и 40% - при ползване на обща баня.
- По отношение на знанието за *пътищата за предаване* на сексуално предавани инфекции най-висока е информираността за СПИН – 93,8 % и сифилис – 71,7 %. Знанията по отношение генитален херпес са 38,6 %, за гонорея - 37,9 %, за гъбични инфекции – 34,5 %, за хепатит В и С – 20,7 % и за хламидийна инфекция – 17,2 %.
- Изключително важни са отговорите на въпроса *„Защо използвате презерватив*?”. Най-висок е процентът на използващите презерватив за предпазване от СПИН – 86,2 %, а 70,3 % - за предпазване от сексуално предавани инфекции. За 69,6 % презервативът служи за предпазване от забременяване.
- Изключително значими са отговорите на въпросите, касаещи *предпазните средства за сексуално предавани инфекции*. От анкетираните по въпроса „Какви са начините да се предпазите от сексуално предавани инфекции?” 93% са категорични за необходимостта от използване на презерватив. За 35 % - решение е ограничаване броя на сексуалните партньори, а за 22 % въздържането от употреба на наркотици и алкохол, които ги правят непредпазливи. За 14,5% превантивната мярка по отношение разпространение на сексуално предавани инфекции е използване на контрацептиви.
- По отношение на *първия сексуален контакт*: той не е факт за 43, 4 % от анкетираните; за 24,8 % е станал на 15-годишна възраст; за 14,5 % - на 16 години; за 6,2 % - на 17 години; за 4,8 % - на 18 години и за 1, 4 % - на 19 години. 4,9 % не са дали отговор на въпроса.
- Със сексуално предавана инфекция са се заразявали 2 % от анкетираните.
- Готовност и желание за тестуване за ХИВ изразяват 68,3%.
- *Информация* по темата за сексуално предавани инфекции анкетираните посочват, че получават от интернет – 73,8 %, следвани от здравно-образователни материали – 52%, медии – 48,3 %, обучения в училище – 45, 5 %. На медицинските специалисти разчитат 32 %.

Изводи:

- Най-високи са знанията за СПИН, сифилис и генитален херпес. По-ниските познания за симптомите на останалите сексуално предавани инфекции очертават необходимостта от здравно-образователни интервенции към тях, както и поддържане на нивото на по-добре запознатите.
- Пътищата за предаване на ХИВ/СПИН са добре познати.
- Мотивацията за употреба на презерватив е правилно ориентирана и трябва да се поддържа във времето.
- Макар и в нисък процент анкетираните считат, че използването на контрацептиви могат да ги предпазят от сексуално предавани инфекции.

- Информацията, получена от интернет, измества здравното образование като начин за информиране по отношение на сексуално предаваните инфекции, което по своята същност показва къде да се съсредоточат усилията и интервенциите.
- Относително високият процент на получаване на информация от здравно – образователни материали потвърждава необходимостта от разработване и разпространение на тематични материали в интернет пространството.

Като цяло изводите от проучването показват и определят насоките в сферата на здравното образование – повишаване на здравните знания, нагласи и умения за безрисково сексуално поведение.